

Živá infrastruktura minerálních pramenů

Cíl projektu:

V oblasti západních Čech se nachází přes tisíc minerálních pramenů (MP). Taková četnost je ojedinělá nejen v rámci ČR, ale i Evropy. Cílem projektu je navrhnout přírodě blízká opatření, která umožní propojit funkční využití MP lidmi a současně budou respektovat a podporovat zachování jejich přírodní hodnoty.

Období realizace:

1. ledna 2025 až 31. prosince 2027

Přírodní bohatství

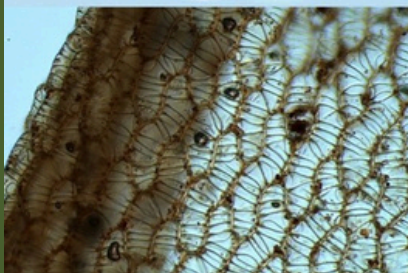
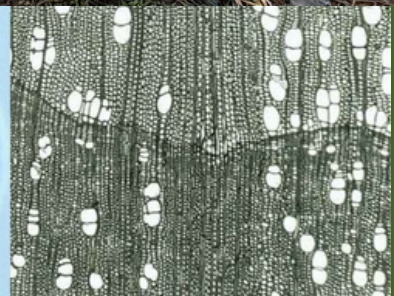
Minerální prameny nejsou cenné pouze jako zdroj skvělých minerálních vod. Vytvářejí celý ekosystém, který je domovem jedinečných organismů vázaných na jejich specifické chemické složení a stabilní podmínky. Jejich ochrana proto neznamená pouze udržení kvality vody, ale také zachování vzácné biodiverzity přímo v pramenech i jejich blízkém okolí.

Řešení projektu:

Na základě komplexního výzkumu kombinujícího monitoring aktuálního stavu MP s poznatky o jejich vývoji v minulosti popíšeme diverzitu stěžejních organismů MP – rozsivek, ale také přilehlé mokřadní vegetace. V experimentální části se zaměříme na testování vhodných materiálů a technických řešení.

Všechna tato zjištění využijeme při vytvoření revitalizačních návrhů pěti vybraných lokalit, aby jejich realizace podporovala rozvoj unikátních indikátorových druhů rozsivek MP Slavkovského lesa i cenné navazující mokřadní vegetace.

Výstupem projektu bude také metodika k ochraně a managementu MP.

Pylové zrno borovice, dřevo habru, lístek rašeliníku, semínko mochny nátržník.

Monitoring

Abychom zmapovali aktuální stav biotopů MP provádíme zde vegetační a algologický výzkum (odběr a zpracování řasových společenstev se zaměřením na rozsivky) a chemické rozborů vody. Náš náhled na současný stav lokalit dotváří studium historických map.

Paleoekologický výzkum

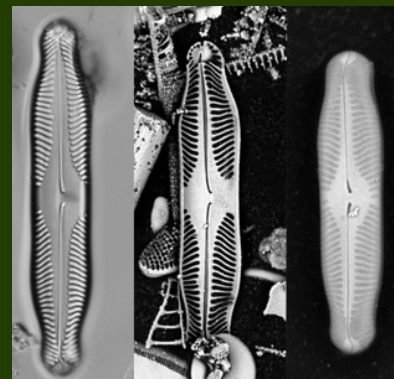
My se však můžeme podívat, jak MP a jejich okolí vypadaly ještě dříve, dokonce několik tisíc let zpátky. Umožňuje nám to archiv postupně uložených mokřadních sedimentů obsahující pylová zrna, rostlinné zbytky, ohořelé dřevo, rozsivky a další organismy. Nejvíce nás zajímá stav prameniště před intenzivním působením člověka.

Rozsivky jako součást pramenů

O stavu a vlastnostech MP nám toho nejvíce „řeknou“ rozsivky. Různé druhy totiž mají specifické nároky a tolerance na prostředí, čehož se celosvětově využívá k hodnocení jakosti vod i konzervaci habitatů. V současné době je popsáno cca 12 000 druhů vzájemně se lišících tvarem, velikostí a ornamentací křemičité schránky. Druhové složení rozsivkových společenstev jednotlivých MP a jeho změny v čase nám pomáhají porozumět historii MP a navrhnout co nejlepší péči.

Pinnularia ferrophila

Je vlajkovým druhem MP Slavkovského lesa popsána přímo odsud. Jak už její název napovídá, vyskytuje se ve vodách se zvýšenou koncentrací iontů železa. Osidluje prameniště rozlivy.

Pinnularia ferrophila v optickém (vlevo) a elektronovém (uprostřed a vpravo) mikroskopu.

Degradovaná lokalita Stará voda, kde ještě v 90. letech 20. století rostla kriticky ohrožená tučnice obecná.

Lokalita Chotěnov zachovaná v přírodním stavu.

Oživme prameny pro lidi i přírodu

- Chcete, aby byly MP druhově bohatými ekosystémy poskytujícími domov unikátním druhům rostlin a řas?
- Chcete, aby byly MP oázou klidu a harmonie, kde se každý osvěží a načerpá sílu?
- Není vám jedno, jak příroda v okolí vašeho bydliště vypadá?

Pojďme na tom společně zapracovat!

V rámci našeho projektu hledáme lokality vhodné k revitalizačním zásahům.

Máte nějaký tip?

Spojte se s námi.

Při tvorbě revitalizačních návrhů MP využijeme všechny znalosti a vědomosti nabyté během tohoto výzkumu, ale i v dřívějšku. Členem našeho týmu je zkušený ekolog obnovy, který stojí za úspěšnými a citlivými realizacemi, které si příroda „vzala za své“.

Revitalizační opatření mohou vypadat drasticky – zahrnovat například kácení náletových dřevin, úpravu terénu či obnovu původních vývěřů, cílem však je vytvořit řešení vstřícné k přírodě i lidem.

✉ Markéta Fránková:
marketa.frankova@ibot.cas.cz, 737 527 185

✉ Filip Lysák:
filip.lysak@ibot.cas.cz, 736 265 061

Těšíme se na spolupráci!

